

А.А. Дубініна, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Г.А. Селюгіна, канд. техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Даніела Гагіч Кенерич, PhD, проф. (*Університет Осіек, Осіек, Хорватія*)

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ЗАВДАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

У сучасних умовах затребуваний високий рівень підготовки конкурентоспроможного фахівця, який вміє не тільки підтримувати функціонування підприємств, а й може рекомендувати напрямки для поліпшення його роботи, а також створити свій власний бізнес. Актуальними питаннями освітньої політики України є поліпшення професійної підготовки фахівців, вдосконалення форм і методів навчання, скорочення розриву між реальним рівнем підготовки фахівців і запитами роботодавців, аналіз зарубіжного досвіду в освіті тощо. Система підготовки фахівців до нових умов повинна виробити ефективну схему навчання, при якій студенти отримують максимальну кількість загальнотеоретичних знань в поєднанні з суто практичними, і в той же час затребуваними і перспективними, що може забезпечити майбутньому фахівцю соціальну захищеність і швидку і успішну адаптацію в соціальному середовищі. Сьогодні навчальний процес на всіх рівнях повинен будуватися на самостійному виконанні активних дій самими учнями.

Ухвалення вищою школою принципів Болонського процесу вимагає в якості основного методичного підходу використання інтерактивного навчання. Саме інтерактивні методи навчання є найбільш ефективним шляхом, який сприяє підвищенню якості підготовки студентів і становлення їх як майбутніх керівників.

Сьогодні в навчальному процесі ЗВО широко застосовуються переважно три форми взаємодії викладача зі студентами: пасивний, активний та інтерактивний. Під час застосування пасивного методу викладач є основною дійовою особою, який проводить заняття, а студенти виступають в ролі пасивних слухачів. Зв'язок викладача зі студентами здійснюється за допомогою опитувань на практичних заняттях, проведенням контрольних робіт, тестів тощо. Основна перевага пасивної форми занять – це нескладна підготовка для викладача і можливість представити великий обсяг навчального матеріалу в обмежених часових рамках з використанням сучасних електронних засобів навчання.

За активного методу викладачі та студенти спілкуються один з одним в ході заняття, тобто студенти є активними учасниками занять. Сьогодні цей метод широко використовується під час проведення практичних та лабораторних занять на кафедрі товарознавства та експертизи товарів.

У ході інтерактивного навчання здійснюється взаємодія між викладачем і студентами, а також між самими студентами. Таким чином, інтерактивні методи, на відміну від активних, орієнтовані на більш широку взаємодію студентів не тільки з викладачем, але й один з одним. Основна роль викладача під час інтерактивних занять – направляти діяльність студентів на досягнення цілей заняття. Відомо, що найбільше студенти запам'ятовують матеріал в тому випадку, коли вони не тільки слухають, але і самі виконують якісь дії (конспектують, малюють, працюють з літературою, моделюють процес або продукт, тощо), спілкуючись при цьому не тільки з викладачем, але й між собою. Цьому сприяють інтерактивні методи навчання, які, на відміну від класичних, дозволяють вирішувати в комплексі такі завдання:

- 1) формувати у студентів інтерес до досліджуваної дисципліни;
- 2) підвищувати ефективність процесу розуміння, засвоєння і творчого застосування знань;
- 3) розвивати інтелектуальну самостійність – здатність індивідуально шукати шляхи вирішення завдання (проблеми);
- 4) навчаються поважати думку інших членів колективу, проявляти терпимість до будь-якої точки зору;
- 5) розвивати навички керівника, оскільки студенти отримують досвід роботи в колективі, в тому числі навчаються формувати власну думку, відносини, професійні та життєві навички.

Під час підготовки до будь-якого виду занять людина запам'ятовує: 20% почутого; 40% побаченого; 60% побаченого і почутого; 80% побаченого, почутого і зробленого самим. Тому при викладанні усіх дисциплін на кафедрі товарознавства та експертизи товарів використовується саме інтерактивний метод, щоб студенти могли вивчити і зрозуміти матеріал максимально ефективно. Основними інтерактивними методами навчання, які застосовуються при вивченні дисциплін, що викладаються на кафедрі, є наступні: проведення «круглого столу» (дискусія, дебат); мозковий штурм; ділова (рольова) гра; аналіз конкретних ситуацій (метод ситуаційного навчання); метод проектів тощо. Вони допомагають більш детально і конструктивно розібрати теми і засвоїти їх. Тому доцільно застосовувати їх всі, підбираючи той чи інший метод під конкретну тему з урахуванням його переваг і недоліків.